

5

2020.39.hét
péntek 36-43

III. Isten megismeréséről az Egyház szerint

36 "Az Anyaszentegyház vallja és tanítja, hogy Istent, mindenek létalapját és célját, az emberi ész természetes világosságával a teremtett dolgokból biztosan meg lehet ismerni." [\[12\]](#) E fogékonyság nélkül az ember nem tudná befogadni Isten kinyilatkoztatását. Az embernek azért van e fogékonysága, mert "Isten képmására teremtett" (Ter 1,27).

37 Mindazonáltal az ember a történelmi körülmények között, melyekben él, sok nehézségbe ütközik Isten pusztán értelmi világossággal való megismerésében:

"Igaz, hogy az emberi értelem önmagában képes a saját erejéből, természetes fényénél biztos és igaz ismeretet alkotni egy személyes Istenről, aki gondviselésével őrzi és irányítja a világot; ugyanígy egy természeti törvényről, melyet a Teremtő oltott a lelkünkbe. Mégis számos tényező akadályozza, hogy értelmünk e természetes képességét hatékonyan és gyümölcsözően használjuk. Amik ugyanis Istenre s az Isten és az ember közötti kapcsolatra vonatkoznak, olyan igazságok, melyek teljesen meghaladják az érzékelhető dolgok rendjét; ha pedig az életre alkalmazni és érvényesíteni akarjuk őket, önmegtagadást és lemondást követelnek. Az emberi értelem azonban -- mind az érzékek és a képzelet működése, mind az áteredő bűnből fakadó bűnös vágyak miatt -- ezen igazságok megismerésekor nehézségekbe ütközik. Így történik meg, hogy az emberek e témakörökben szívesen meggyőzik magukat arról, hogy hamis vagy legalábbis kétséges az, amiről nem akarják, hogy igaz legyen." [\[13\]](#)

38 Emiatt az ember rászorul arra, hogy Isten Kinyilatkoztatása megvilágosítsa nemcsak azokban a dolgokban, melyek meghaladják értelmét, hanem azért is, "hogy azokat a dolgokat, melyek vallás és erkölcs kérdésében az értelem számára ugyan nem hozzáférhetetlenek, az emberi nem jelen állapotában is mindenki akadálytalanul, határozott bizonyossággal, minden tévedés nélkül megismerhesse". [\[14\]](#)

IV. Hogyan kell beszélnünk Istenről?

39 Amikor az Egyház védelmezi az emberi értelem fogékonyságát Isten megismerésére, kifejezi bizalmát, hogy lehetősége van Istenről beszélni minden emberhez és minden emberrel. E meggyőződéséből fakad párbeszéde más

vallásokkal, a filozófiával és a tudománnyal, sőt a még a nem hívőkkel és ateistákkal is.

40 Mivel Istenről való ismeretünk korlátozott, Istenről szóló beszédünk is korlátozott. Istent nem tudjuk másként megnevezni, csak a teremtményekből kiindulva, és a magunk korlátolt, emberi megismerés- és gondolkodásmódunk szerint.

41 Minden teremtmény fölmutat valami istenhasonlóságot, különösen az Isten képére és hasonlatosságára teremtett ember. A teremtmények sokfajta tökéletessége (igazságuk, jóságuk, szépségük) Isten végtelen tökéletességét tükrözi. Ezért tudunk Istenről teremtményei tökéletességei alapján megállapításokat tenni, "mert a teremtmények nagyságából és szépségéből következtetni lehet Teremtőjükre" (Bölcs 13,5).

42 Isten fölülmúl minden teremtményt. Beszédünket tehát szüntelenül meg kell tisztítanunk mindattól, ami korlátolt, képszerű és tökéletlen, nehogy Istent, aki "kimondhatatlan, fölfoghatatlan, láthatatlan és elgondolhatatlan" [\[15\]](#), összekeverjük emberi képeinkkel. Emberi szavaink mindig alatta maradnak Isten misztériumának.

43 Amikor így Istenről beszélünk, szavaink ugyan emberi módon szólnak, mégis valóban magát Istent érintik, anélkül azonban, hogy Őt a maga végtelen egyszerűségében ki tudnák fejezni. Emlékezetünkbe kell ugyanis idéznünk: "a Teremtő és a teremtmény között nem állapítható meg hasonlóság anélkül, hogy a különbség köztük ne volna nagyobb" [\[16\]](#); továbbá: "nem foghatjuk föl, hogy Ő mi, csak azt, hogy mi nem, s hogy a többi létező hogyan viszonyul Hozzá". [\[17\]](#)